प रि शि ष्ट

बिंदुनामावलीचा वापर करण्यासंबंधीच्या सूचना

(1) सरळसेवा भरती करिता शासन निर्णय क्रमांक बीसीसी-1097/प्र.क्र. 2/16-ब, दिनांक 29 मार्च 1997 नुसार विहित केलेली 100 बिंदुनामावली वापरण्यात यावी.

(2) सेवा प्रवेश नियमांनुसार प्रत्येक भरती माध्यमाकरिता (सरळसेवा व पदोन्नती इत्यादी) वेगवेगळी बिंदुनामावली दर्शविण्यात यावी. बिंदुनामावलीचा वापर करताना सेवा भरती नियमांतील तरतुदी विचारात घ्याव्यात.

(3) बिंदुनामावली ही मागास प्रवर्गाचे आरक्षण निश्चित करण्यासाठी आहे. ज्येष्ठता निश्चित करण्यासाठी नाही.

(4) सध्या असलेली संवर्गातील पदसंख्या लक्षात घेऊन आरक्षण बिंदु निश्चित करण्यात यावेत. भविष्यात संवर्ग संख्येत वाढ झाल्यास, अथवा घट झाल्यास, आरक्षण बिंदुंची संख्या त्यानुसार त्या प्रमाणात जास्त अथवा कमी करण्यात यावी.

(5) जेथे सध्या विहित आरक्षणापेक्षा जास्त नियुक्त्या करण्यात आल्या आहेत त्यामुळे सध्याच्या तेथील नियुक्त्यांना बाधा येणार नाही.

(6) सर्व मंत्रालयीन विभाग प्रमुखांनी यानुसार तातडीने कार्यवाही करुन प्रत्येक संवर्गाबाबत वरील मार्गदर्शक सूचनेनुसार आढावा घ्यावा व त्यानुसार कार्यवाही करावी.

(7) सध्या अस्तित्वात असलेले विविध शासन आदेश वरीलप्रमाणे सुधारण्यात आले असल्याचे गृहित धरण्यात यावे.

(8) पदोन्नतीच्या कोट्यातील पदे भरण्यासाठी निवडसूची बनविताना आणि पदोन्नतीच्या कोट्याबाहेरील अन्य पदांवर तात्पुरत्या पदोन्नत्या देण्यासाठी पदोन्नती सूची बनविताना दोन वेगवेगळ्या बिंदुनामावल्या वापराव्यात.

पदोन्नतीची 100 बिंदु [illegible] [illegible]

1.	अनु. जाती	26.	खुला	51.	अनु. जाती	76.	खुला
2.	अनु. जमाती	27.	अनु. जाती	52.	खुला	77.	भ. ज. (ड)
3.	वि. जा. (अ)	28.	खुला	53.	अनु. जमाती	78.	खुला
4.	भ. ज. (क)	29.	खुला	54.	खुला	79.	खुला
5.	खुला	30.	खुला	55.	खुला	80.	खुला
6.	खुला	31.	भ. ज. (क)	56.	खुला	81.	अनु. जाती
7.	भ. ज. (ब)	32.	खुला	57.	भ. ज. (क)	82.	खुला
8.	खुला	33.	अनु. जमाती	58.	खुला	83.	वि. जा. (अ)
9.	खुला	34.	खुला	59.	खुला	84.	खुला
10.	खुला	35.	खुला	60.	खुला	85.	खुला
11.	भ. ज. (ड)	36.	खुला	61.	अनु. जाती	86.	खुला
12.	अनु. जाती	37.	अनु. जाती	62.	खुला	87.	वि. मा. प्र.
13	खुला	38.	खुला	63.	अनु. जमाती	88.	खुला
14	खुला	39.	खुला	64.	खुला	89.	खुला
15	वि. मा. प्र.	40.	खुला	65.	खुला	90.	खुला
16	खुला	41.	वि. जा. (अ)	66.	खुला	91.	अनु. जाती
17	खुला	42.	खुला	67.	अनु. जाती	92.	खुला
18	खुला	43.	अनु. जाती	68.	खुला	93.	अनु. जमाती
19	खुला	44.	खुला	69.	खुला	94.	खुला
20	खुला	45.	खुला	70.	खुला	95.	खुला
21	अनु. जाती	46	खुला	71.	अनु. जमाती	96.	खुला
22	खुला	47	भ. ज. (ब)	72.	खुला	97.	अनु. जाती
23	अनु. जमाती	48.	खुला	73.	अनु. जाती	98.	खुला
24.	खुला	49	खुला	74.	खुला	99.	भ. ज. (ब/क) (आळीपाळीने)
25.	खुला	50.	खुला	75.	खुला	100.	खुला

अनुसूचित जाती	(13) :	1, 12, 21, 27, 37, 43, 51, 61, 67, 73, 81, 91, 97.
अनुसूचित जमाती	(7) :	2, 23, 33, 53, 63, 71, 93.
विशेष मागास प्रवर्ग	(2) :	15, 87.
विमुक्त जाती (अ)	(3) :	3, 41, 83.
भटक्या जमाती (ब)	(2) :	7, 47.
भटक्या जमाती (क)	(3) :	4, 31, 57.
भटक्या जमाती (ब/क)	(1) :	99.
भटक्या जमाती (ड)	(2) :	11, 77.
सर्वसाधारण	(67) :	5, 6, 8, 9, 10, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 32, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 42, 44, 45, 46, 48, 49, 50, 52, 54, 55, 56, 58, 59, 60, 62, 64, 65, 66, 68, 69, 70, 72, 74, 75, 76, 78, 79, 80, 82, 84, 85, 86, 88, 89, 90, 92, 94, 95, 96, 98, 100.

म-305(1000-6-00)2अ.

महाराष्ट्र शासन

क्र.बीसीसी-२००१/१८८७/प्र.क्र.६४/०१/१६-ब,
सामान्य प्रशासन विभाग,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दूरध्वनी क्र.२२०२५१७७
दिनांक : १/४/२००८

प्रति,

अप्पर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव,
सर्व मंत्रालयीन विभाग,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

विषय : पदोन्नतीतील - आरक्षण दिनांक २५ मे, २००४ च्या शासन निर्णयाची अंमलबजावणी करणेबाबत

संदर्भ : १) मा.उच्च न्यायालयाचे दिनांक ९/३/२००७ चे आदेश.
२)शासन पत्र, सा.प्र.वि.क्र. बीसीसी-२००१/१८८७/प्र.क्र.६४/०१/१६-ब, दिनांक १३/०३/२००७,

महोदय/महोदया,

उपरोक्त संदर्भ क्र.१ च्या आदेशान्वये मा.उच्च न्यायालयाने दिनांक ९/३/२००७ च्या आदेशामध्ये मुख्य याचिका क्रमांक ८४५२/२००४ अंतीम निकालात निघेपर्यंत विमुक्त जाती व भटक्या जमाती तसेच विशेष मागास प्रवर्गासाठी आरक्षित असलेली १३ % पदे पदोन्नतीने भरण्यास स्थगिती दिली होती. ही स्थगिती उठविण्यासाठी शासनाने सर्वोच्च न्यायालयामध्ये Petition for Special Leave Appeal [Civil] No.[s] १८५३४-१८५३७/२००७ दाखल केले होते. सदरहू एसएलपी वर सर्वोच्च न्यायालयामध्ये दिनांक २८/३/२००८ रोजी सुनावणी झाली असून न्यायालयाने खालीलप्रमाणे आदेश दिले आहेत.

"The High Court by the impugned order has directed the State Government no to fill the promotional posts to an extent of 13 % which are earmarked for VJNT de-notified tribes, nomadic tribes and special backward classes. The impugned order is modified to the extent that the State Government may also fill the post in respect of the said 13 % from VJNT candidates, subject to the final decision of the pending writ petition before the High Court. The special leave petitions are disposed of accordingly."

३. मा.सर्वोच्च न्यायालयाचे वरील आदेश लक्षात घेता आता विमुक्त जाती व भटक्या जमाती प्रवर्गाची ११ % व विशेष मागास प्रवर्गाची २ % आरक्षणाची पदे पदोन्नतीने

भरण्याबाबतची कार्यवाही मा. उच्च न्यायालयात प्रलंबित असलेल्या मूळ याचिका क्रमांक ८४५२/२००४ च्या अंतिम निर्णयाच्या अधीन राहून करण्यात यावी.

४. सर्व पदोन्नत्या हया मूळ याचिका क्र.८४५२/२००४ च्या अंतिम निर्णयाच्या अधीन राहून कराव्यात व पदोन्नतीच्या आदेशामध्ये तसा स्पष्ट उल्लेख करण्यात यावा.

५. मंत्रालयीन विभागांनी त्यांच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखालील सर्व शासकीय/निमशासकीय इत्यादी कार्यालयांना या शासन पत्रानुसार आवश्यक ती कार्यवाही करण्याबाबतच्या सूचना द्याव्यात.

६. सदर पत्र महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक संकेतांक २००८०४०११७५५४०००१ असा आहे.

आपला,

गो.आ. लोखंडे

(गो.आ.लोखंडे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रत :

मुख्य सचिव
सर्व विभागीय आयुक्त,
सर्व जिल्हाधिकारी,
सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
प्रबंधक, उच्च न्यायालय, मूळ शाखा, मुंबई,
प्रबंधक, उच्च न्यायालय,अपील शाखा, मुंबई,
प्रबंधक, लोकायुक्त आणि उप लोकायुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई,
प्रबंधक, महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण,मुंबई,नागपूर,औरंगाबाद,
सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई,
उप संचालक, अनुसूचित जाती/जमाती आयोग भारत सरकार, चिपळूणकर भवन, शास्त्री मार्ग, तांबे पेठ, पुणे - ४११ ०३०.
महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय,महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,
संचालक, समाज कल्याण, पुणे,
संचालक, सेवायोजन, मुंबई,
आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक ,
आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे,
सहायक आयुक्त (मागासवर्ग कक्ष) सर्व विभागीय आयुक्तांची कार्यालये,
महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई / नागपूर,
महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२ (लेखा परीक्षा), मुंबई / नागपूर,
अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
सर्व मंत्रालयीन विभागाच्या अधिपत्याखालील विभाग प्रमुख व कार्यालय प्रमुख,
सामान्य प्रशासन विभागातील सर्व कार्यासने,
निवड नस्ती.

महाराष्ट्र शासन

क्र.बीसीसी-२००१/१८८७/प्र.क्र.६४/०१/१६-ब,
सामान्य प्रशासन विभाग,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दूरध्वनी क्र.२२०२५१७७
दिनांक : २४ एप्रिल, २००८.

प्रति,

अप्पर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव,
सर्व मंत्रालयीन विभाग,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

विषय : मा.सर्वोच्च न्यायालयाच्या दि.२८.३.२००८ रोजीच्या आदेशान्वये विमुक्त जाती भटक्या जमाती व विशेष मागास प्रवर्गाची पदोन्नतीची रिक्त पदे भरणेबाबत.

महोदय / महोदया,

मा. सर्वोच्च न्यायालयाने उपरोक्त नमूद केलेल्या आदेशाद्वारे विमुक्त जाती भटक्या जमाती व विशेष मागास प्रवर्गाची १३% पदोन्नतीची पदे भरण्यास असलेली स्थगिती उठविली असून पदोन्नतीची कार्यवाही इतर प्रवर्गाप्रमाणेच सुरु करणेबाबत या विभागाच्या दि.१.४.२००८ च्या पत्रान्वये आपणास सूचना दिलेल्या आहेत. तद्नंतर विविध मागास प्रवर्गातील संघटनांनी शासनाच्या असे निदर्शनास आणून दिले आहे की, काही विभागाकडून विमुक्त जाती भटक्या जमाती व विशेष मागास प्रवर्गाची पदे भरण्याबाबत दिरंगाई केली जात आहे. याबाबत विधानपरिषदेमध्ये नियम क्र.९३ अन्वये सूचना दाखल झाली होती. या सूचनेवरील निवेदनात विमुक्त जाती भटक्या जमाती व विशेष मागास प्रवर्गाची पदोन्नती व सरळसेवेतील अनुशेष भरती प्रक्रीया तीन महिन्यात पुर्ण केली जाईल तसेच पदोन्नती व सरळसेवा अनुशेष भरतीबाबतची कार्यवाही एकाच वेळी समांतर पद्धतीने केली जाईल असे उत्तर मा.राज्यमंत्री, सामान्य प्रशासन विभाग यांनी दिले आहे. आता या अनुषंगाने विमुक्त जाती भटक्या जमाती व विशेष मागास प्रवर्ग अधिका-यांचा पदोन्नतीतील अनुशेष भरुन काढण्यासाठी आपणास खालीलप्रमाणे सूचना देण्यात येत आहेत.

१. ज्या विमुक्त जाती भटक्या जमाती व विशेष मागास प्रवर्ग कर्मचारी व अधिकाऱ्यांबाबत विभागीय पदोन्नती समितीने पात्रता तपासून त्यांचा निवडसूचीमध्ये समावेश केला आहे तथापि उच्च न्यायालयाचे आदेश विचारात घेता त्यांना पदोन्नती न देता त्यांची पदे रिक्त ठेवण्यात आली आहे अशा सर्व संवर्गातील अधिकारी / कर्मचा-यांचे पदोन्नती आदेश त्वरीत काढण्यात यावेत.

२. ज्या विमुक्त जाती भटक्या जमाती व विशेष मागास प्रवर्गातील कर्मचा-यांच्या पदोन्नतीसाठी न्यायालयाचे आदेश विचारात घेता पदे रिक्त ठेवण्यात आली आहे तथापि त्यांची पात्रता विभागीय पदोन्नती समितीने निश्चित केली नाही अशा अधिकारी / कर्मचा-यांबाबत त्वरित विभागीय पदोन्नती समितीची बैठक बोलवून त्यांचा निवडसूचीमध्ये समावेश करावा. त्यांना पदोन्नती देण्याची कार्यवाही ३ महिन्यांच्या आत पुर्ण करावी.

३. या विभागाच्या दि.२५.५.२००४ च्या शासन निर्णयान्वये यापुर्वी पदोन्नतीमध्ये आरक्षणाची तरतूद ज्या संवर्गांना नव्हती त्या संवर्गांमध्ये दि.२९.१.२००४ पासून रिक्त होणा-या पदांना आरक्षण

कशाप्रमाणे लावावे याबाबत स्पष्ट सूचना देण्यात आल्या आहेत. तथापि, उच्च न्यायालयाचे स्थगिती आदेश विचारात घेता दि.२९.१.२००४ पासून मागासवर्गीयांसाठी आरक्षित पदांवर खुल्या प्रवर्गातून तदर्थ स्वरुपाच्या केलेल्या सर्व पदोन्नत्या तात्काळ रद्द करुन अशी रिक्त झालेली पदे मागासवर्गीय अधिका-यांमधून त्वरीत भरण्यात यावीत.

प्रस्तुत प्रकरणी मा.राज्यमंत्री महोदयांनी विधानमंडळास दिलेल्या आश्वासनाच्या अनुषंगाने येत्या ३ महिन्यामध्ये कार्यवाही पुर्ण करणे आवश्यक असल्यामुळे आपण वैयक्तिक लक्ष घालून विमुक्त जाती भटक्या जमाती व विशेष मागास प्रवर्गाची सर्व पदोन्नतीतील अनुशेषाची पदे भरण्यात येतील याची दक्षता घ्यावी व यासाठी कालबद्ध कार्यक्रम आपल्या स्तरावर आखून याबाबत आपण केलेल्या कार्यवाहीचा स्वयंस्पष्ट अहवाल या विभागास १६ ऑगस्ट, २००८ पर्यंत सादर करावा.

सदर पत्र महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक संकेतांक २००४२४१६५८१९००१ असा आहे.

आपला,

गो. आ. लोखंडे

(गो.आ.लोखंडे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रत :

मुख्य सचिव
सर्व विभागीय आयुक्त,
सर्व जिल्हाधिकारी,
सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी.
प्रबंधक, उच्च न्यायालय, मूळ शाखा, मुंबई,
प्रबंधक, उच्च न्यायालय,अपील शाखा, मुंबई,
प्रबंधक, लोकायुक्त आणि उप लोकायुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई,
प्रबंधक, महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण,मुंबई,नागपूर,औरंगाबाद,
सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई,
उप संचालक, अनुसूचित जाती/जमाती आयोग भारत सरकार, विपळूणकर भवन, शास्त्री मार्ग, तांबे पेठ, पुणे - ४११ ०३०.
महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय,महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
संचालक, समाज कल्याण, पुणे,
संचालक, सेवायोजन, मुंबई,
आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक ,
आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे,
सहायक आयुक्त (मागासवर्ग कक्ष) सर्व विभागीय आयुक्तांची कार्यालये,
महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई / नागपूर,
महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२ (लेखा परीक्षा), मुंबई / नागपूर,
अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
सर्व मंत्रालयीन विभागाच्या अधिपत्याखालील विभाग प्रमुख व कार्यालय प्रमुख,
सामान्य प्रशासन विभागातील सर्व कार्यासने,
निवड नस्ती

------

note_chavan IC:\Documents and Settings\hp230014\My Documents\Chavan

H-842-1a.

३१. भारत सरकार कार्मिक व प्रशिक्षण मंत्रालय, पत्र क्रमांक ३६०१२/२२/९३/ईएसटी/(एससीटी), नवी दिल्ली, दिनांक ८ सप्टेंबर, १९९३,

३२. शासन निर्णय, समाज कल्याण, सांस्कृतिक कार्य व क्रीडा विभाग, क्रमांक: सीबीसी.१०९३/७४९२/प्र.क्र.२८/मावक-५, , दिनांक २९ मे १९९५,

३३.शासन निर्णय, समाज कल्याण, सांस्कृतिक कार्य व क्रीडा विभाग, क्रमांक :सीबीसी.१०९३/७४९२/प्र.क्र. २८/मावक-५, दिनांक २२ जून १९९५,

३४.शासन निर्णय, समाज कल्याण, सांस्कृतिक कार्य व क्रीडा विभाग, क्रमांक:सीबीसी.१०९३/७४९२/प्र.क्र.२८/मावक-५, दिनांक ९ ऑगस्ट १९९५,

३५.शासन शुध्दिपत्रक, समाज कल्याण, सांस्कृतिक कार्य व क्रीडा विभाग, क्रमांक: सीबीसी.१०९३/७४९२/प्र.क्र.२८/मावक-५, दिनांक २० सप्टेंबर १९९६,

३६.शासन निर्णय, समाज कल्याण, सांस्कृतिक कार्य व क्रीडा विभाग, क्रमांक:सीबीसी.१०९३/७४९२/प्र.क्र.२८/मावक-५, दिनांक ३० जून १९९७.

<u>प्रस्तावना:-</u>

भूतपूर्व मुंबई राज्यांमध्ये (सद्याचे महाराष्ट्र राज्य) " इतर मागासवर्गीय" हा प्रवर्ग पूर्वीपासून लक्षात घेतला गेला होता. सन १९३८ मध्ये स्टार्ट कमिटीने (१) दलित जाती (२) आदिम जमाती व आदिवासी (३)इतर मागासवर्गीय असे वर्गीकरण करुन ९५ जाती इतर मागासवर्गीय म्हणून निश्चित करुन दिल्या होत्या. एप्रिल १९४२ मध्ये हे वर्गीकरण बदलून (१) इंटरमेडिएट कम्युनिटी व (२) बॅकवर्ड कम्युनिटी असे बदलण्यात आले. भाषावार प्रांत रचनेनंतर १४ मे १९५४ मध्ये ४० जाती विमुक्त जाती म्हणून तर ७ डिसेंबर १९५६ च्या आदेशाप्रमाणे २७ जाती भटक्या जमाती म्हणून जाहीर करण्यात आल्या. त्यानंतर या दोन्ही जाती, जमातींचा एकत्रित विचार करुन थाडे कमिशनच्या अहवालाच्या आधारे २१ नोव्हेंबर१९६१ च्या शासन निर्णयाअन्वये " विमुक्त जाती व भटक्या जमाती " असा प्रवर्ग निर्माण करण्यात आला. त्यानंतर वरील वाचा यादीमध्ये नमूद केलेल्या दिनांक १६ ऑक्टोबर १९६७ च्या शासन निर्णयाअन्वये इतर मागासवर्गातील प्रवर्गाची यादी शासनाने जाहीर केली. या यादीमध्ये १८० इतक्या जाती समाविष्ट केलेल्या होत्या. या यादीमध्ये वरील संदर्भाधीन विविध शासन निर्णयान्वये वेळोवेळी सुधारणा करण्यात आल्या.

२. केंद्र शासनाने १९७८ मध्ये श्री. बी.पी.मंडल यांचे अध्यक्षतेखाली मागासवर्ग आयोगाची स्थापना केली होती. या आयोगाने सन १९८० मध्ये आपला अहवाल राष्ट्रपतींना सादर केला. या आयोगाने त्यांच्या अहवालामध्ये देशातील निरनिराळया राज्यांमध्ये असणाऱ्या इतरमागासवर्गीय प्रवर्गातील जाती, जमातींच्या याद्या तयार करुन जोडल्या होत्या. मंडल आयोगाच्या या शिफारशी मान्य करण्याचे धोरण केंद्र व राज्य शासनाने स्वीकारले. मंडल आयोगाच्या अंमलबजावणीसंदर्भात केंद्र शासनाने दि. १३ ऑगस्ट १९९० रोजी एक कार्यालयीन ज्ञापन निर्गमित केले. त्याविरुध्द सर्वोच्च न्यायालयात याचिका दाखल झाल्या. त्या प्रलंबीत असतानाच केंद्र शासनाद्वारे २५सप्टेंबर, १९९१ रोजी सुधारीत

पदोन्नतीतील आरक्षण हे पदोन्नतीच्या
सर्व टप्प्यावर लागू करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक : बीसीसी २००१/१८८७/प्र.क्र.६४/०१/१६-ब
मंत्रालय , मुंबई -४०० ०३२
दिनांक : २५ मे, २००४

पहा :- १) शासन निर्णय,सामान्य प्रशासन विभाग क्रमांक बीसीसी १०७२/जे, दिनांक २३ मे १९७४.
२) शासन निर्णय,सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक एसआरव्ही १०७४/डी, दिनांक २८ जानेवारी १९७५.
३)शासन निर्णय,सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक बीसीसी १०८९/२५५१ (अ) / १६ब, दिनांक २३ जानेवारी १९९१.
४)शासन निर्णय,सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक - बीसीसी १०९७/प्र.क्र.६३/९७/१६ब, दिनांक १८ ऑक्टोबर १९९७.

प्रस्तावना :- मागासवर्गीय अधिकारी /कर्मचारी यांना पदोन्नतीमध्ये शासन निर्णय,सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक - बीसीसी १०७२/जे, दिनांक २३ मे १९७४ अन्वये आरक्षणाचे तत्व लागू करण्यात आले होते. तसेच शासन निर्णय क्रमांक एसआरव्ही १०७४/डी , दिनांक २८ जानेवारी १९७५ अन्वये कनिष्ठ स्तरावरुन वरीष्ठ स्तरावर पदोन्नती देताना पाळावयाची तत्वे विशद केलेली असून या शासन निर्णयान्वये वर्ग १ च्या पहिल्या पदापर्यंतची (पहिल्या टप्प्यापर्यंत) पदोन्नती, ही " योग्यतेनुसार वरिष्ठता " (seniority subject to fitness) या तत्वावर मागासवर्गीयाकरीता असलेले आरक्षण विचारात घेवून करण्याबाबत आदेश होते. या शासन निर्णयानुसार वर्ग-१ च्या पहिल्या पदानंतरची (पहिल्या टप्प्यानंतरची) पदोन्नती "काटेकोर निवड" पध्दतीद्वारे (By strict selection) करण्याबाबत आदेश दिलेले असून, त्यानुसार वर्ग १ च्या पहिल्या पदानंतरच्या पुढील पदांना / टप्प्यांना आरक्षणाचे तत्व लागू केलेले नव्हते. याशिवाय शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक - बीसीसी १०८९/२५५१ (अं) /१६ ब ,दिनांक २३ जानेवारी १९९१ अन्वये ज्या सेवा / संवर्गा मध्ये सरळसेवा भरतीचे प्रमाण ७५ % पेक्षा अधिक नाही, अशा सेवा /संवर्गामधून पदोन्नतीसाठी आरक्षण विहीत करण्याबाबत आदेश दिलेले होते. म्हणजेच ज्या सेवा/ संवर्गामध्ये सरळ सेवाभरतीचे प्रमाण ७५ % पेक्षा अधिक होते अशा वर्ग ४ ते वर्ग १ च्या पहिल्या टप्प्यापर्यंतच्या पदामध्ये पदोन्नती करीता आरक्षण लागू नव्हते.

२. सद्यःस्थितीत महाराष्ट्र शासन राजपत्रात दिनांक २९/१/२००४ रोजी प्रसिध्द केलेल्या अधिसूचनेनुसार सन २००४ च्या महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ८ मधील (आरक्षण कायदा) कलम ५ मध्ये खालील प्रमाणे तरतूदी केलेल्या आहेत.

(अ) कलम ५ पोटकलम (१) पदोन्नतीतील आरक्षण हे पदोन्नतीच्या सर्व टप्प्यावर असेल.

(ब) पोटकलम (२) हा अधिनियम अंमलात येण्याच्या दिनांकास , पदोन्नतीद्वारे भरावयाच्या कोणत्याही पदासाठी आरक्षणाची तरतूद करणारे शासनाचे आदेश अंमलात असल्यास, शासनाकडून त्यामध्ये फेरफार करण्यात आला नसेल किंवा ते रद्द करण्यात आले नसतील तर ते अंमलात असल्याचे चालू राहतील.

३. सध्या प्रचलित असलेल्या दिनांक २३ मे १९७४, २८ जानेवारी १९७५ व २३ जानेवारी १९९१ चे शासन निर्णय अधिक्रमित करुन आता नव्याने लागू केलेल्या वरील अधिनियमाच्या कलम ५ पोटकलम (१) व (२) च्या अनुषंगाने खालील प्रमाणे सुधारीत आदेश निर्गमित करण्यात येत आहेत.

शासन निर्णय :-

(अ) महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ८ मधील (आरक्षण कायदा) च्या कलम ५ मधील पोटकलम (१) नुसार जेथे पदे पदोन्नतीने भरली जातात तेथे आरक्षणाचे तत्व लागू होईल. त्यानुसार दिनांक २३/१/१९९१ च्या शासन निर्णयातील तरतूद रद्द करुन सरळ सेवेचे प्रमाण ७५ % पेक्षा अधिक असले तरीही उर्वरीत पदोन्नतीच्या पदांना आरक्षण लागू राहील.

(ब) पदोन्नतीमधील आरक्षण हे खालीलप्रमाणे असेल.

१)अनुसूचीत जाती	१३ %
२)अनुसूचीत जमाती	७ %
३)विमुक्त जाती (अ)	३ %
४)भटक्या जमाती (ब)	२.५%
५)भटक्या जमाती (क)	३.५%
६)भटक्या जमाती (ड)	२ %
७)विशेष मागास प्रवर्ग	२ %
एकूण	३३ %

(क) जेथे पदोन्नतीकरीता सेवा प्रवेश नियमात तरतूद आहे तेथे पदोन्नती करीता अद्यापपर्यंत ज्या टप्प्यांना वा संवर्गांना आरक्षण लागू नव्हते, आता त्या पदोन्नतीच्या सर्व टप्प्यांना / संवर्गांना आरक्षणाचे तत्व दिनांक २९/१/२००४ पासून लागू होईल.

(ड) जे मागासवर्गीय अधिकारी वर्ग १ च्या वरील टप्प्यात दिनांक २९/१/२००४ या तारखेपर्यंत पदोन्नत झालेले आहेत ते सर्व सेवाजेष्ठता व गुणवत्तेनुसार झाले आहेत असे समजण्यात यावे.

(इ) या अधिनियमातील तरतुदीनुसार पदोन्नतीने भरण्यात येणारी आरक्षणाची पदे यापुढे रिक्त होणा-या पदांच्या उपलब्धतेनुसार टप्प्याटप्प्याने भरण्यात यावीत.

(फ) नव्याने आरक्षण लागू केलेल्या संवर्गांना / पदांना सामान्य प्रशासन विभागाच्या क्रमांक: बीसीसी -१०९७/प्र.क्र. ६३/९७/१६-ब , दिनांक १८/१०/१९९७ च्या शासन निर्णयातील आरक्षणा संबंधीचे आदेश लागू राहतील. मात्र ज्या संवर्गात नव्याने आरक्षण लागू करण्यात येणार आहे त्या संवर्गातील मंजूर पदांवर एकाच वेळी आरक्षण न लावता त्या संवर्गातील दिनांक २९/१/२००४ पासून रिक्त होणा-या पदांवरील टक्केवारी विचारात घेवून आरक्षणाची पदे विचारात घ्यावीत.

(ग) दिनांक २९/१/२००४ पूर्वी सुरु केलेल्या निवड प्रक्रियेमध्ये वर्ग १ च्यां पुढील टप्प्यामध्ये तसेच ज्या पदोन्नतीच्या टप्प्यांना आरक्षण लागू नव्हते अशा पदोन्नतीच्या टप्प्यांमध्ये सदर अधिनियमाच्या तरतूदी लागू होणार नाहीत. मात्र दिनांक २९/१/२००४ च्या नंतरच्या निवड प्रक्रियेमध्ये अधिनियमातील तरतूदीनुसार आरक्षणाचे तत्व लागू राहिल.

४. वरील आदेश मंत्रालयीन विभाग प्रमुखांनी त्यांच्या अधिपत्याखालील सर्व विभाग प्रमुख / कार्यालय प्रमुख याच्या निदर्शनास आणून वरील आदेशांची योग्य अंमलबजावणी करण्याबाबत आवश्यक त्या सूचना देण्यात याव्यात.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल याच्या आदेशानुसार व नावाने,

(यु.पी.एस.मदान)
सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,
मा.राज्यपाल यांचे सचिव
मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
एच-99 (5000-5-04)2

बंजारा समाज को मिले आरक्षण

पूर्व सांसद राठौड़ बोले

खरगोन. देश में ओबीसी वर्ग के लिए 27 प्रतिशत आरक्षण की व्यवस्था की गई है। इस वर्ग में एक तबका ऐसा है, जो आरक्षण के लाभ से पूरी तरह दूर है। बंजारा और विमुक्ति घूमंतु समाज के उत्थान के लिए अलग से आरक्षण की व्यवस्था होना चाहिए। पिछड़ी जाति में शामिल होने के बावजूद समाज लाभान्वित नहीं हो पा रहा है। शासकीय नौकरियों में यह लाभ संभ्रांत लोग उठा रहे हैं।

विचार व्यक्त करते राठौड़।

यह बात विमुक्त घूमंतु एवं अति पिछड़ा वर्ग अध्यक्ष व पूर्व सांसद हरिभाऊ राठौड़ ने कही। राठौड़ निजी दौरे पर शुक्रवार को खरगोन पहुंचे। उन्होंने बताया कि महाराष्ट्र में विमुक्त घूमंतु जातियों के लिए अलग से 11 फीसदी आरक्षण की व्यवस्था की है। यह व्यवस्था पूरे देश में लागू की जाना चाहिए, ताकि कमजोर व गरीब तबके से जुड़े लोगों का जीवन स्तर ऊंचा हो सके।

आरक्षण की मांग करते हुए बंजारा समाज दिल्ली में एकजुट होकर शक्ति प्रदर्शन करेगा। 28 फरवरी 2016 को नई दिल्ली के रामलीला मैदान में महारैली निकाली जाएगी। राठौड़ ने बताया कि मप्र सरकार के द्वारा घोषित की गई विमुक्त जाति को तीन भागों में विभाजित कर महाराष्ट्र की तर्ज पर 9 प्रतिशत आरक्षण दिया जाना चाहिए। उन्होंने इस संबंध में विमुक्त घुमक्कड़ जाति विभाग मंत्री अंतरसिंह आर्य से भोपाल में मुलाकात के बाद उन्हें 6 सूत्रीय मांगों का ज्ञापन भी सौंपा है।

patrika epaper editions
Sat, 10 October 2015
epaper.patrika.com/c/6839629

मप्र में घोषित विमुक्त जाति को 9 फीसदी आरक्षण दें

ऑल इंडिया बंजारा संघ के राष्ट्रीय अध्यक्ष हरिभाऊ राठौर खरगोन आए

खरगोन | महाराष्ट्र सरकार ने विमुक्त घुमंतु जातियों के लिए अलग 11 फीसदी आरक्षण की व्यवस्था की है। इस पैटर्न को पूरे देश में लागू किया जाना चाहिए। महाराष्ट्र सरकार ने 1961 में ओबीसी कोटा को विभाजित करने की व्यवस्था की थी। देश में इस वक्त 666 विमुक्त जातियां हैं। आरक्षण को लेकर विमुक्त जातियों के बीच भी इसकी आग सुलग रही है। यह बात महाराष्ट्र विधायक, पूर्व सांसद और ऑल इंडिया बंजारा संघ के राष्ट्रीय अध्यक्ष हरिभाऊ राठौर ने पत्रकारों से औपचारिक मुलाकात के दौरान कही। उन्होंने बताया मप्र सरकार द्वारा घोषित हुई विमुक्त जाति को तीन भागों में विभाजित कर महाराष्ट्र की तर्ज पर 9 प्रतिशत आरक्षण दिया जाना चाहिए।

हरीभाई राठौड़

पिछड़ा वर्ग के 27 प्रतिशत आरक्षण को तीन हिस्सों में बांटों

आरक्षण में एमएलसी हरिभाउ राठौड़ की नई पेशकश

खरगोन निप्र। देश में विमुक्त और घुमंतु की 666 जातियां हैं, ओर अति पिछड़ा की 540 जाति हैं। ये 27 प्रतिशत ओबीसी आरक्षण के तहत आते हैं। इन 1206 जातियों को ओबीसी आरक्षण का समुचित लाभ नहीं मिल रहा हैं। वर्तमान में विमुक्त और घुमंतु की देश में 22 करोड़ और अति पिछड़ी की 18 करोड़ आबादी हैं। ये दुर्भाग्यपूर्ण हैं कि ये जातियां आरक्षण की परिधि में आने के बाद भी आरक्षण के लाभ से वंचित हैं। जब तक इस वर्ग के लोगों को आरक्षण का लाभ नहीं मिलेगा, तब तक इस वर्ग का भला नहीं होगा। ये बात एक आमंत्रित पत्रकार वार्ता में आल इंडिया बंजारा संघ नई दिल्ली के अध्यक्ष, पूर्व सांसद एवं महाराष्ट्र के एमएलसी (विधान परिषद सदस्य) हरिभाउ राठौड़ ने पत्रकारों के बीच कही।

महाराष्ट्र की तर्ज मिले आरक्षण

जब श्री राठौड़ से ये सवाल किया गया कि घुमंतु और विमुक्त जातियां 27 प्रतिशत आरक्षण में हैं, तो फिर भला आरक्षण से वंचित क्यों...? इस सवाल पर श्री राठौड़ ने कहा कि 27 प्रतिशत आरक्षण का लाभ पिछड़ा वर्ग में यादव, पाटीदार, जायसवाल और अन्य जातियां उठा रही हैं। आरक्षण का लाभ विमुक्त और घुमंतु जाति तक पहुंच ही नहीं पाता हैं। जब उनसे ये सवाल किया गया कि इन तक आरक्षण का लाभ कैसे पहुंचेगा...? इस पर श्री राठौड़ ने कहा कि महाराष्ट्र की तर्ज पर देशभर में ओबीसी 27 प्रतिशत आरक्षण को बांटने की व्यवस्था होनी चाहिए। फिलहाल तो पिछड़ा वर्ग की दो-चार बड़ी जातियां आरक्षण का लाभ ले रही हैं..., ओर विमुक्त तथा घुमंतु जाति हवा खा रही हैं।

उन्होंने बताया कि महाराष्ट्र 27 प्रतिशत ओबीसी आरक्षण के तीन हिस्से किये गये हैं। एक हिस्सा पिछड़ा 9 प्रतिशत, दूसरा हिस्सा अति पिछड़े 9 प्रतिशत और तीसरा हिस्सा विमुक्त और घुमंतु पिछड़ी जाति को 9 प्रतिशत हिस्सा सुनिश्चित किया गया हैं।

श्रम मंत्री अंतरसिंह आर्य का आभार

आल इंडिया बंजारा संघ के अध्यक्ष श्री राठौड़ ने ओबीसी के तीन हिस्से में आरक्षण की मध्यप्रदेश में व्यवस्था के लिए राज्य के मंत्री अंतरसिंह आर्य से मुलाकात की। उन्होंने श्री आर्य को बताया कि विमुक्त और घुमंतु जाति को महाराष्ट्र की तर्ज पर आरक्षण का लाभ मिलना चाहिए।

बंजारा समाज के राष्ट्रीय महासचिव मंगलम पंवार (मध्यप्रदेश) ने पत्रकार वार्ता में बताया कि जब हमने मंत्री श्री आर्य से बात की, तो उन्होंने तत्काल एक्शन लेने की बात की। मंत्री श्री आर्य ने महाराष्ट्र में 27 प्रतिशत ओबीसी आरक्षण की व्यवस्था जानने के लिए तुरंत कमेटी गठित कर दी। यह कमेटी महाराष्ट्र जाकर अध्ययन करेगी ओर मुख्यमंत्री शिवराजसिंह चैहान को अपनी रिपोर्ट पेश करेगी। राष्ट्रीय अध्यक्ष श्री राठौड़ और राष्ट्रीय महासचिव श्री पंवार ने मप्र शासन के मंत्री श्री आर्य की इस दिशा में त्वरित पहल को लेकर उनका आभार माना हैं।

मोदी का सुपड़ा साफ हो जाएगा

उन्होंने पत्रकारवार्ता में कहा कि अगर आरएसएस के भागवत के अनुसार आर्थिक आधार पर आरक्षण व्यवस्था में भाजपा शामिल हुई, तो नरेन्द्र मोदी का सुपड़ा साफ हो जाएगा। उन्होंने बताया कि आरक्षण का लाभ ले रहे पिछड़ा वर्ग पर 1993 से क्रिमिलेयर लागू हुई हैं। उन्होंने इस बात को स्वीकार किया कि आरक्षण का लाभ ले रहे एससी/एसटी पर भी क्रिमिलेयर लागू होना चाहिए।

इस वर्ग के आईएएस, आईपीएस, डॉक्टर, एमपी, एमएलए, क्लास वन ऑफिसर, 10 लाख से उपर की आय वाले और इनकम टेक्स पेयी के बच्चों को आरक्षण का लाभ नहीं मिलना चाहिए। आरक्षण का लाभ, तो वंचित लोगों को मिलना चाहिए।

चौथा संसार 10/10/2015

पिछड़ा वर्ग के 27 प्रतिशत आरक्षण को तीन हिस्सों में करो सुनिश्चित

ओबीसी के आरक्षण में एमएलसी हरिभाउ राठौड़ की मांग

खरगोन निप्र। देश में विमुक्त और घुमंतु की 666 जातियां हैं, और अति पिछड़ा की 540 जाति हैं। ये 27 प्रतिशत ओबीसी आरक्षण के तहत आते हैं। इन 1206 जातियों को ओबीसी आरक्षण का समुचित लाभ नहीं मिल रहा हैं। वर्तमान में विमुक्त और घुमंतु की देश में 22 करोड़ और अति पिछड़ो की 18 करोड़ आबादी हैं। ये दुर्भाग्यपूर्ण हैं कि ये जातियां आरक्षण की परिधि में आने के बाद भी आरक्षण के लाभ से वंचित हैं। जब तक इस वर्ग के लोगों को आरक्षण का लाभ नहीं मिलेगा, तब तक इस वर्ग का भला नहीं होगा। ये बात एक आमंत्रित पत्रकार वार्ता में आल इंडिया बंजारा संघ नई दिल्ली के अध्यक्ष, पूर्व सांसद एवं महाराष्ट्र के एमएलसी (विधान परिषद सदस्य) हरिभाउ राठौड़ ने पत्रकारों के बीच कही।

महाराष्ट्र की तर्ज मिले आरक्षण - जब श्री राठौड़ से ये सवाल किया गया कि घुमंतु और विमुक्त जातियां 27 प्रतिशत आरक्षण में हैं, तो फिर भला आरक्षण से वंचित क्यों... ? इस सवाल पर श्री राठौड़ ने कहा कि 27 प्रतिशत आरक्षण का लाभ पिछड़ा वर्ग में यादव, पाटीदार, जायसवाल और अन्य जातियां उठा रही हैं। आरक्षण का लाभ विमुक्त और घुमंतु जाति तक पहुंच ही नहीं पाता हैं। जब उनसे ये सवाल किया गया कि इन तक आरक्षण का लाभ कैसे पहुंचेगा... ? इस पर श्री राठौड़ ने कहा कि महाराष्ट्र की तर्ज पर देशभर में ओबीसी 27 प्रतिशत आरक्षण को बांटने की व्यवस्था होनी चाहिए। फिलहाल तो पिछड़ा वर्ग की दो-चार बड़ी जातियां आरक्षण का लाभ ले रही हैं..., और विमुक्त तथा घुमंतु जाति हवा खा रही हैं। उन्होंने बताया कि महाराष्ट्र 27 प्रतिशत ओबीसी आरक्षण के तीन हिस्से किये गये हैं। एक हिस्सा पिछड़ा 9 प्रतिशत, दूसरा हिस्सा अति पिछड़े 9 प्रतिशत और तीसरा हिस्सा विमुक्त और घुमंतु पिछड़ी जाति को 9 प्रतिशत हिस्सा सुनिश्चित किया गया हैं।

मोदी का सुपड़ा साफहो जाएगा

उन्होंने पत्रकारवार्ता में कहा कि अगर आरएसएस के भागवत के अनुसार आर्थिक आधार पर आरक्षण व्यवस्था में भाजपा शामिल हुई, तो नरेन्द्र मोदी का सुपड़ा साफहो जाएगा। उन्होंने बताया कि आरक्षण का लाभ ले रहे पिछड़ा वर्ग पर 1993 से क्रिमिलेयर लागू हुई हैं। उन्होंने इस बात को स्वीकार किया कि आरक्षण का लाभ ले रहे एससी/एसटी पर भी क्रिमिलेयर लागू होना चाहिए।

इस वर्ग के आईएएस, आईपीएस, डॉक्टर, एमपी, एमएलए, क्लास वन ऑफिसर, 10 लाख से उपर की आय वाले और इनकम टेक्स पेयी के बच्चों को आरक्षण का लाभ नहीं मिलना चाहिए। आरक्षण का लाभ, तो वंचित लोगों को मिलना चाहिए।

नवभारत, 10/10/2015